

Handläggare
Christina Fagerström
Telefon: 08-508 11 846
Stefan Tengbom
Telefon: 08-508 11 847**Till**
Servicenämnden
2015-04-14

Remiss av Överprövningsutredningens betänkande Överprövning av upphandlingsmål m m (SOU 2015:12)

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Servicenämnden återoppar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Christer Edfelt
Förvaltningschef

Liselothé Engelgren
Verksamhetschef

Sammanfattning

Inför kommunstyrelsens behandling av Remiss av Överprövningsutredningens betänkande Överprövning av upphandlingsmål m m (SOU 2015:12) har utredningen remitterats till servicenämnden för yttrande.

Regeringen tillsatte 2013 en särskild utredare att se över rättsmedlen i upphandlingslagstiftningen. Utredarens förslag syftar till att öka effektiviteten i upphandlingsförfarandena. Utredningen har haft att utgå från två möjliga strategier där den ena innebär att man försöker minska antalet överprövningar genom ansökningsavgifter och processkostnadsansvar. Denna strategi anser inte utredningen vara en framkomlig väg. Istället förespråkas

strategin att åtgärder vidtas som minskar de negativa konsekvenserna av att en upphandling blir överprövad.

Förvaltningen är positiv till vissa av utredningens förslag, men anser att dess förslag gällande påtalandeskyldighet ("mellanväg") innebär att en redan krånglig lagstiftning riskerar att bli än mer invecklad utan att målet med insatsen uppnås.

Ärendets beredning

Inför kommunstyrelsens behandling av Remiss av Överprövningsutredningens betänkande Överprövning av upphandlingsmål m m (SOU 2015:12) har utredningen remitterats till bl a servicenämnden för yttrande senast 4 maj 2015.

Ärendet har beretts inom serviceförvaltningens upphandlingsavdelning.

Till ärendet biläggs en sammanfattning av SOU-rapporten. SOU-rapporten i sin helhet finns tillgänglig hos förvaltningens registrator.

Ärendet

Under 2013 blev 7,8 procent av alla annonserade upphandlingar överprövade. Enligt Domstolsverket avgjordes 3 296 mål av förvaltningsrätterna under 2013. I 30 procent av dessa fick leverantörerna, helt eller delvis, bifall till sin ansökan.

Regeringen tillsatte 2013 en särskild utredare att se över rättsmedlen i upphandlingslagstiftningen. Utredarens förslag syftar till att öka effektiviteten i upphandlingsförfarandena.

Utredningen har utgått från två möjliga strategier där den ena innebär att man försöker minska antalet överprövningar genom ansökningsavgifter och processkostnadsansvar. Den anses av utredningen inte vara en framkomlig väg. Istället förespråkas strategin att vidta åtgärder som minskar den negativa konsekvenserna av att en upphandling blir överprövad.

Utredningen bedömer att åtgärder i form av ansökningsavgifter och processkostnadsansvar inte bör införas. Det finns ingen tradition i Sverige av ansökningsavgifter i förvaltningsdomstol och det centrala syftet med överprövning i upphandlingsmål, liksom i andra förvaltningsmål, är att kontrollera en myndighets beslut. I

utredningen argumenteras också för att antalet ”okynnesöverprövningar” inte är så stort som en del instanser gör gällande, då andelen bifall är förhållandevis högt.

Utredningens huvudsakliga förslag för att begränsa de negativa konsekvenserna av att en upphandling blir överprövad, är att det införs en tidsfrist om 90 dagar för förvaltningsrättens handläggning och att det införs ett skyndsamhetskrav. Om en ansökan om överprövning inte stannar vid förvaltningsrättens avgörande, eller inom den tidsfrist som gäller, bör en upphandlande myndighet kunna tillämpa förhandlat förfarande utan föregående annonsering under överprövningstiden och till dess en ny upphandling kunnat genomföras.

Därutöver föreslås att det införs en påtalandeskyldighet för leverantörer avseende fel och brister i det konkurrensuppsökande skedet (d.v.s. tiden fram till anbudstidens utgång). Förslaget innebär att en leverantör måste påtala fel och brister till den upphandlande myndigheten eller domstol innan halva tiden för att lämna anbud löpt ut och att endast sådana omständigheter som påtalats ska kunna ligga till grund för överprövning. Ett undantag är om leverantören fick kännedom eller borde ha fått kännedom om felet först senare. Syftet med påtalandeskyldigheten är att stärka incitamentet till dialog mellan leverantörer och den upphandlande myndigheten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

De utdragna överprövningstiderna försvårar stadens försörjning av varor och tjänster och det är därför angeläget att processen kan göras kortare och mer förutsägbar. Förvaltningens erfarenhet är att handläggningstiden ofta överskrider tre månader och att det därutöver ofta tillkommer tid för handläggning i högre instans.

Serviceförvaltningen är positiv till utredningens förslag om en tidsfrist för förvaltningsrättens handläggning av upphandlingsärenden. Det kan dock påpekas att också tre månaders prövningstid i förvaltningsrätten kan vara lång för såväl anbudsgivare som upphandlande myndighet. Detta särskilt i mindre upphandlingar och i upphandlingar som, av olika skäl, genomförs under tidspress (t ex upphandlingar inom tidsbegränsade projekt eller där upphandlingsbehovet inte har kunnat förutses i god tid).

Förvaltningen anser att utredningens förslag till påtalandeskyldighet är snårigt och riskerar att öka det administrativa arbetet samtidigt som vissa bedömningar och tolkningar måste göras.

Förvaltningens erfarenhet är att många anbudsgivare påbörjar det egentliga arbetet med sina anbud först när en stor del av anbudstiden redan har gått.

Det föreslagna förfaringssättet för påtalande kan uppfattas som krångligt och ologiskt. Detta inte minst för mindre anbudsgivare och mindre vana anbudsgivare, d v s varför ett fel eller en brist inte får åberopas som grund beroende på när under anbudstiden det upptäcktes. Det riskerar också att uppstå tolknings- och bedömningsfrågor kring det angivna undantaget, d v s om leverantör fick kännedom eller borde ha fått kännedom om felet först senare.

Nytan av påtalandeskyldigheten begränsas också av att domstolsprövningen av de påtalade bristerna under anbudstiden inte måste ske under denna tid. I den föreslagna strategin riskeras därför en tidsutdräkt på grund av prövning av fel och brister i det konkurrensuppsökande skedet även efter meddelat tilldelningsbeslut.

Bilagor

1. Överprövning av upphandlingsmål m m (SOU 2015:12).
Sammanfattning.